

Gäller för: Radiologimottagning Alingsås, Diagnostik och service

Giltig från: 2025-04-14

Innehållsansvar: Michael Kercsik, (micke1), Överläkare

Giltig till: 2027-04-14

Granskad av: Michael Kercsik, (micke1), Överläkare

Godkänd av: Hanne Wallström, (hansv11), Verksamhetschef

Anafylaxi och allergiska reaktioner i samband med röntgenundersökning – Alingsås lasarett

Bakgrund

Radiologimottagningen är vanligtvis inte bemannad med radiolog på plats under kvällar och helgdagar. Röntgenpersonal skall därför ringa tel. 6111 vid misstänkt eller konstaterat hjärtstopp, anafylaktiska eller kraftiga allergiska reaktioner, samt akut försämrade patienter.

Syfte

Att skapa en enhetlig rutin för handläggning vid anafylaxi och allergiska reaktioner i samband med röntgenundersökningar.

Symptom och tecken

Akuta överkänslighetsreaktioner kan vara isolerade eller utgöra en del av en systemisk reaktion – d.v.s. anafylaxi (se nedan).

Definition av anafylaxi

Anafylaxi är en akut, systemisk överkänslighetsreaktion som involverar flera organsystem som kan resultera i livshotande organsvikt. Reaktionen påverkar respiration och hjärt-kärlsystem med kraftig allmänpåverkan. Ofta förekommer även symptom från hud, slemhinnor eller mag-tarmkanalen.

Organsystem	Symptom/tecken
<i>Anafylaxi</i>	
Respiratoriska	Hosta, heshet, stridor (inspiratoriska biljud) eller obstruktiva biljud (under expiration), cyanos
Kardiovaskulära/neurologiska	Blodtrycksfall, takykardi/bradykardi, medvetandesänkning
Gastrointestinala/urologiska	Ökande buksmärta, upprepade kräkningar, diarré, inkontinens

Organsystem	Symptom/tecken
<i>Icke anafylaxi</i>	
Hud och slemhinnor	Klåda, hudrodnad, urtikaria, angio-/Quinckeödem (svullnad av läppar, tunga och uvula)
Ögon och näsa	Konjunktivit med klåda rodnad; nästäppa med klåda, nysningar, rinnande snuva
Gastrointestinala	Illamående, lindrig buksmärta, enstaka kräkning

Bedömning enligt ABCDE

Airway	Stridor, tungsvullnad
Breathing	Cyanos (saturationsmätning/PO _x), väsende utandning
Circulation	Värdera pulsar (radialis-/femoralis-/carotispuls, hjärtfrekvens, blodtryck
Disability	Medvetandepåverkan
Exposure	Urtikaria

Vid isolerade symptom (ABCD utan anmärkning)

- Lugnt omhändertagande
- Säkra infart
- Ingen behandling
- Observera patienten minst 30 minuter

Vid kliande urtikaria (ABCD utan anmärkning)

- Lugnt omhändertagande
- Säkra infart
- 2 st Caredin (5 mg) munsönderfallande tabletter (totalt 10 mg). Barn <6 år får 1 tablett (d.v.s. 5 mg)
- Observera patienten minst 30 minuter

Försymptom till anafylaktisk reaktion (skenande urtikaria och progredierande angio-/Quinckeödem)

- Epipen (adrenalin) intramuskulärt i låret. Barn med vikt mellan 20-60 kg ges Epipen Junior (0.15 mg) intramuskulärt. Barn med vikt <20 kg ges 0.01 mg/kg intramuskulärt (adrenalin 1 mg/mL, 0.01 mL/kg). Pennan skall hållas intryckt mot låret i 10 sekunder för adekvat administrering
- Larma på tel. 6111 och tillkalla övrig personal
- 2 ml Betapred (4 mg/mL) intravenöst (totalt 8 mg). Barn <6 år får 1 mL (d.v.s. 4 mg).

Anafylaxi (påverkan av ABCD)

- Epipen (adrenalin) intramuskulärt i låret (upprepas var 5-10 minut)
Pennan skall hållas intryckt mot låret i 10 sekunder för adekvat administrering
- Larma på tel. 6111 och tillkalla övrig personal
Hämta defibrillator och akutvagn
- Ge syrgas på mask (10 L/min)
- Vid blodtrycksfall: höj fotändan och ge 500 mL bolus Ringer-Acetat eller Plasmalyte. Barn med vikt <20 kg får 10-20 mL/kg.
- 2 ml Betapred (4 mg/mL) intravenöst (totalt 8 mg). Barn <6 år får 1 mL (d.v.s. 4 mg).
- Koppla snarast (efter 1:a injektionen) defibrillator för EKG-övervakning
- Fortsatt behandling, inklusive behandling för luftvägsobstruktivitet/astma/bronkospasm sker på IVA

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Radiologimottagning Alingsås, Diagnostik och service

Innehållsansvar: Michael Kericsik, (micke1), Överläkare

Granskad av: Michael Kericsik, (micke1), Överläkare

Godkänd av: Hanne Wallström, (hansv11), Verksamhetschef

Dokument-ID: SV9045-1469236134-110

Version: 2.0

Giltig från: 2025-04-14

Giltig till: 2027-04-14